

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границю:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиція
місцева в Агенції Ландовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а г. наді-
сланім 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Потреба хліборобської організації
і репрезентації.

IV.

В минувшій сесії ради державної вніс міністер рільництва гр. Ледебур проєкт про заводів спілки хліборобські. Подібний проєкт вніс у Франції міністер Кальве. В Прусах зроблено пробу з хліборобськими палатами (Landwirthschaftskammern), котрі мусять або розвинути ся у заводів спілки або зійти на нінащо. В Баварії поставив др. Рацінгер внесене на утворенє одноцільної заводої спілки, котра обняла би всіх хліборобів. Вправді центр і ліберали відкинули се внесене, але оно повертати ме знов, поки не стане законом.

При тій нагоді промовляв др. Рацінгер ось як: «Хліборобське товариство основує ся на засаді чисто добровільного стоваришення. Я розумію зовсім инакше організації хліборобського стану. Заводів спілки мають яко такі сповняти публично правні функції. Супротив переваги капіталу мусить оден або другий меньше або більше ослабнути в своїх змаганнях і помалу підупасти економічно. Будучина належить ся сему напрямови посередному поміж ліберальною а соціалістичною доктринаю, іменно скупленню сил в заводових стоваришеннях. Заступники християнського світогляду дійшли в усіх краях до того погляду, що потреба конечно творити заводів спілки і що тим спілкам має припасти в участі одна частина дотеперішної державної діяльності. Заводове стоваришенє має в силу закона обнимати всіх спілників і має бути обовязкове. В тим згляді має оно зовсім характер громади

і держави. Для береження інтересів загалу у виконуваню публично-правних функцій мусить бути обовязковий устрій. Публично-правний круг діланя заводових стоваришень розтягає ся сам про себе на питанє спадкоємства. Дальшим полем публично-правної організації єсть достава грошевих засобів, управильненє відносин довжних. Се одна з найважніших функцій публично-правних. Хліборобські довги мусять бути безусловно управильнені публично-правно заводовими стоваришеннями. Маємо досвід з історії, що в романьско-азійских краях, в північній Африці богате цвітуче хліборобство щезло наслідком виповідальних позичок. Також убезпеченє повинно належати до публично-правної організації. Найважніше питанє відносить ся до участі продуцентів в укладаню ціи.

Як бажаєте се osiąгнути з підмогою господарської ради? Коли-ж все хліборобство в державі буде з'організоване і коли та одноцільна організація мати ме здібність до міжнародних союзів сама в собі, тоді продуценти наберуть сили і впливу на укладанє ціи. Нині кажуть, що світовий торг укладає збіжєві ціни і ціни хліборобських плодів. Се є лише фраза. Світовий торг не висить у воздуху, лише світовий торг остає під впливом міжнародної торгівлі через міжнародний капітал. Отсі іменно впливають на означенє ціи збіжя і господарських плодів взагалі, позаяк із цінами збіжя упали також ціни господарських плодів. Се факт, що великий капітал в світовій торгівлі організований міжнародно від десятків літ. Коли-ж продуценти лише на то засуджені, що капітал диктує їм ціни світового торгу, тоді мусять они упасти під лихварською струєю великого капіталу. Треба отже перевести організації робітничих мас, котра запевнила би продуцентам

управленю участь в приході з роботи а не допускала, щоби зиск лише мільонери горнули до кишені.» (Конець буде).

З жидами чи з народом?

Одною з найхарактеристичніших черт нашого соціалізму є се, що жидівський елемент грає в нїм найголовнішу роль. Се жидівство тягне ся неначе червона нитка крізь цілу новішу історію сеї протирелігійної і проти державної течії, почавши від єї батьків жидів Маркеа, Лясаля і проч. сучасних «геритів» соціалістичної партії: Адлера, Діаманда, Ціммермана і пньших. І отсе в наших очах всякі Козакевичі, Дашиньські і consortes свої впливові становища здобули лише завдяки не так підмозі народу як жидівської голоти, чи там «Lumpen-proletariat», як его назвав сам Дашиньський.

Видячи свою зависимість від жидів, соціалісти кидують нині на своїх конгресах найбільші громи на антисемітів і найсвятішою їх заповідню, як показує ся, є поборювати сю противожидівську струю. І справді річ гідна уваги. Нігде в світі ряди соціалістичної партії не переповнені так жидівськими проводирами і їх приклонниками як в Австрії, а знов з другої сторони в ніякій державі банда капіталістів і всякого рода визискувачів не рекрутує ся в такій кількості із жидів, що в тійже Австрії а спеціально в нашій богоспасаемій Галилеї. Почавши від міських банкірів, гелдярів, всякого рода біржевників, арендаторів панських ґрунтів, купців і найріжнородніших підприємців, а скінчивши на обдергті жиді, що торгує на селі яйцями і шерстю на опучкарі, коршмари і селським лихварі, тих невинатних пявках нашого народу, все то жиди, жиди і ще раз жиди! І щож видимо? Ті жиди найбільші вороги руских селян, що їх ґрунти зліцитували, повиганяли їх з прадідівських, питомих загород і зруйнували

11

Задля дрібниці.

(Дальше)

Володко майже не зважав на неї; він лежав спокійний і апатичний — она балакала о веремю, театрі — але він, здавало ся, єї навіть не чує.

«Коби він лише не заснув», подумала затривожена Станислава і шукала за темою цікавої розмови — попала на ту саму, що й лікар — але з цілком иньших причин.

«Се не гарно то, лишати тебе так самого», почала она з доганою, а коли він мовчав, додада: «Я тобі вже колись-то казала, що ти мусиш єї трохи острійше тримати. Але ти не хотів слухати!»

Володко підніс очи і глянув на неї, немов би хотів єї упінути.

«Ти говориш так без всякої підстави — чи може ти знаєш що певного?»

Станислава змішала ся, на таке она не була приготована; она хотіла лише натякнути, лише остерегти.

«Ну?» упоминав ся він вперто.

Най буде! Она здвинула раменами; коли Володко того хоче; то она може говорити. Най ся стане, що хоче — она тому не буде винна.

І так стала проворна жєнщина розповідати зручно скомбіновану байку о легкодушности і зрадї Клявдзі. Здогади змінила на факти; трівожне зізнанє самої Клявдзі про єї тайні зносини з др. Ручицким — се важний доказ єї вини; потім лист Ручицкого, виходи Клявдзі помімо заборони лікаря, єї дворові візити у адвоката — се все відповідало правді, але поміщанє з їдкими, недосказаними натяками видавало ся так подібним до правди, що годі було хорому а до того ще ображеному мужови відріжнати правду від клевети.

Володко слухав з напруженою увагою. Він не перебивав її ні одним словом, а коли скінчила, він довго-довго мовчав. Він роздумував про минушість і шукав за доказами вини своєї жінки. Коли-б він був здоров, ніколи не було би вдало ся Станиславі оклеветати перед ним Клявдзю; він був би прозрів ту комбінацію злорадну, він був би в злости прогнав єї з дому. Але так лежав він немічний на тілі і на душі і дармо мучив ся, щоб найти хоч який небудь доказ невинности своєї жінки.

Певна річ, Клявдзя не довго заживала паньянських літ — але з того часу таки лишило ся щось, о чім він не знав, і що тепер затроювало їх жите — тайні зносини.

Перший рік їх супружя був спокійний, мирний щасливий, так — але чому? Бо не було ще покуси. А тепер она є — і Клявдзя, єго

гарна, люба жінка — не устояла ся їй! Кожде слово старого лікаря пригадувало ся єму: що Клявдзя хора більш душевно ніж тілесно, що єї щось мучить. Она доси все йшла поруч него — а тепер вперше піддала ся покусі.

Вперше? А хто єму за се ручить?

На чоло виступив єму холодний піт. І коли він так мучить ся, бачить він в душі, як она єго день і ніч доглядала, — она, молода, гарна жєнщина, а він вже дорослий мужчина. Він бачить той таємничий неспокій в єї очах, бачить, як єї лиця то красніють то бліднуть — Боже як же-ж він міг се забути! — бачить, як она сховала перед ним лист і єго одурила, а потім мов покаяниця впадала коло ліжка і гірко ридала.....

І він вже більше не боре ся — єго і єго жінки честь оклеветана. Він лежить тихо, лише кулак стиснув ся з болю або з досади — а коло него стоїть жєнщина, дивить ся на него і знає, що знищила щастє чоловіка...

«Так ти мені зробив», шепнула она і приступила до вікна.

Що єї тепер хорий обходить? Най спить або ні, най жєє або вмирає — єї все одно! Доси она все ще надіяла ся — сама не знала, на що — але тепер їй Володко не простить ніколи! Тут, в сїм домі она вже не має що шукати.

Далі буде.

весь нарід економічно, ті кити-нелюди стають нині на чолі в рядах партії, піднімають ся ніби то реформувати економічно і культурно суспільність, а роздерли би на кусні кожного, що хочаби ратувати нарід від руїни, виступає проти першого его лиха — жида. Ціле се лукавство і сю суперечність унаглядняє найліпше обставина, що коли в цілім світі соціалізм, теряючи свою космополітичну ціху, ународовлює ся і творить національні організації, у нас внесене утворення соціалістичних організацій народних стрінуло ся на недавнім конгресі з завзятою опозицією. Річ ясна, чому? Наколи-б витворили ся такі народні організації, то мусіли би остати передовсім християнськими, а сповняючи совістно свою задачу, мусіли би розпочати економічну борбу передовсім з самими жидами, а тоді жидів не то що не припустили би на проводирів, але й не прийняли би до організації. Жид має собачий нюх, отже вивітрив добре, звідки ему грозить втрата «гешефту», бо й вся его соціальна «робота» то для него чистий гешефт.

Послдіні з'їзди соціалістів і руских радикалів показали, що між сими обома, що до остаточних цілій з собою спорідненими таборами панує наклін до сполуки. Вправді формально до такої спілки ще не прийшло, але спора часть радикальних горлачів, здецидованих рішучо перейти в жидівсько-соціалістичну кліку, дає за поруку, що до того невдовзі прийде. З Богом, Парасю, для руского народу буде тим лучше, бо буде видів з ким має до діла, та про се поговоримо пізнійше. На разі хочемо звернути тут увагу на одну резолюцію радикального з'їзду, а іменно устроєне рільничого страйку. Радикальні адвокати і філософи і проч. не догадують ся, що то чистий абсурд, що торгують теля без відомости господаря. Щоби нарід устроїв страйк, значить понехав роботу а тим самим єдиний свій на жаль нужденний заробок на життя, мусів би з другої сторони мати забезпечений якийсь проживок, піншими словами, мусіла би партія ему заплатити. Та радикалам не стати тим більше, що самі їх проводирі не впливають в великих достатках. Відривати-ж знов нарід від праці і через те замість ему помочи, впахати его в ще більшу нужду, на се можуть здобути ся хіба радикальні теоретики при своїх бюрках та зелених столиках. Спорадичні, пробні страйки рільничі в Галичині і Буковині можуть їх найліпше о своїй безхосенности переконати. Селяни відказались зразу від рільної роботи на більших посілоостях, але опісля видячи, що пани дають собі машинами якое раду, почали по невчасі сами дорощуватись зарібку. Не хочемо тим самим боронити тих, котрі, що правда, визискують нераз нарід при роботі, але хочемо звернути лише увагу, що не в тім найбільше лихо. Обтрясїть ся передовсім з свого жидівства, повиганяйте з сіл тих пейсатих пявок, що висисають найжизненійші соки з народу, віддайте дрібну торгівлю і крамарство в его власні руки, а тоді берїть ся до дальших визискувачів!

Рада державна.

Головною роботою ради державної на єї засіданю з 25. с. м. був вибір делегацій. На початку засіданя порушили пп. Дашинський і Данеляк справу, чи вільно промавлати в парламенті по польски. «Пане президент, — говорив Дашинський — коли я тут вчора промавляв, заявили ся пане, що розумно було би, слиби я в тій палаті не говорив по польски, сли хочу, щобисьте мене пане, президент розуміли. Запитую проте вас, пане президент, чи дійсно ви є тої думки, що в тій палаті по польски або по чески не повинно са говорити.

Пос. Данеляк запитував президента, в якім намірі звернув ся він до п. Дашинського з словами: «Говорїть пане по німецьки, мусите мати згляд на нас Німців» — і чи президент є готов відкликати ті слова, щоби сям способом перепросити ображених представителів не німецьких народів і признати, що ті слова вирвали ся ему неосторожно? Крім сего запитував ще президента, чи постарася о то, щоби вже в найблизшій часі поміщувано не-німецькі мови в оригіналі в стенографічній протоколі. На се відповів президент др. Катрайн: Сли панове прочитаєте докладно стенографічний протокол, то пере-

свідчите ся, як на сю справу я задивляв ся. Мені, яко президентови палати, не могла прийти на думку охота укорочати завсїгда до тепер використуваного права кожного посла, щоби міг промавлати в своїм ріднім язичі. Заявляю се не тільки наслідком запитаня пп. Дашинського і Данеляка, але також з тої причини, що інтерпелювано мене також з кількох иньших сторін. В тім дусі промовив я вже вчора і яко президент палати мушу так само днесь заявити. Приступаємо до дневного порядку.

П. Песлер жадав, щоби місто виборів до делегацій поставити на порядок перше предложене відносяче ся до елементарних нещасть. Президент заявив, що не може сего внесеня піддати під голосоване, позаяк палата на попереднім засіданю ухвалила, щоби передовсім перевести вибори до делегацій.

Приступлено до вибору делегацій. Вибрано: З Чех: (56 голосами на 84 голосуючих) Енгель, Герольд, Янда, Кафта, Пацак, Паріс, Шварц, Відерсперг, Карол Макс, Зедвіц, Крамарж. Заступниками: Металь і Удржал.

З Дальмації вибрано Булята, а заступником Періча. З Галичини: Барвіньский, Дідушицкий, Гневош, Рувовский, Яворский, Єндже-йович; першим заступником Висоцкий, другим Соколовский. З Долішної Австрії: Др. Шайхер, Аксман, Кінман, заступником Якс. З горішної Австрії: Гайден, Рогль, заступником Мур. З Сольного городу: Фукс, заступником Кайль. З Стирії: Гр. Атемс і Гофман-Веленгоф, заступником Гохенбургер. З Каринтії: Доберніг, заступником Тшерніг. З Країни: Шустершїч, заступником Погацнік. З Буковини: Лупул, заступником Винницький. З Морави: гр. Веттер, Зачек, Странскі, Гросс, заступниками Зайдль і Виходіль. З Шлеска: Кайзер, заступником Га-зе. З Тиролю: Дінавлі і Гусети, заступником Майр. З Форальбергу: Фінк, заступником Турнер. З Істриї: Гамбіні, заступником Бартолї. З Гориції: Верцегнасі, заступником Ленасі. З Триесту: Басері, заступником Гортіс — По звершенім виборі членів делегацій відчитано цілій ряд внесень, з котрих головнійші наводимо: П. Гофман і тов. внесли заострене постанове, що до обовязку міністрів відповідати на інтерпеляції. Ті самі посла внесли рівнож зміну §. 1. закона з 3. жовтня 1861 року в тім напрямі, щоби ніякого члена ради державної або соймів, без позволеня парламенту, не вільно було за каригідний вчинок арештувати або судово карати, як довго треває его посольський мандат.

Пос. Помер і тов. поставила слідуюче внесене: Язиком розправ австрійської палати посольської є німецький язик. Бесіди можна виголошувати тільки в німецькім язичі. 2) Посла, о котрих добре відомо, що не уміють по німецьки, можуть за згодою парламенту промавлати в своїм ріднім язичі, однак мусять предложити президи основний зміст своєї бесіди в німецькім переводі. В стенографічнім протоколі має поміщати ся тільки німецький перевід.

П. Шнайдер і тов. інтерпелюють президента міністрів і парламенту в справі діяльности директора канцелярії шефа секції д-ра Гальбана. Слідуюче засідане припадає на 30. с. м. і розпочне ся перед полуднем о годині 11. з слідуючим дневним порядком: 1) Перше читане закона о уділене запомог по причині елементарних нещасть. 2) Перше читане кількох внесень о поставлене в стан обжалованя міністрів.

Вісти політичні.

У відповідь різним дневникам, що заговорили про внутрішні відносини Австрії дає «Reichswehr» раду, щоби они через пліт не заглядали, що дїє ся у сусіда. В великім господарстві, виводить дальше сей дневник, діють ся нераз неправильности. З поза плота годї добре осудити стан якої небудь справи. На те треба бути на місці і знати всі обставини. Инакше ніколи не буде кінця спорам і посуджуваням. Угорщині дає раду «Reichswehr», щоби она не так дуже інтересувала ся австрійськими справами, а радше звернула увагу на свої внутрішні відносини, про котрі праса також говорить, що не все там дїє ся так, як повинно бути. От одній части Кроації заведено стан облоги.

Така подія є важною, а осудити єї можна лиш тоді, коли знає ся місцеві відносини. Вкінці заявляє сей дневник, що его тїшити заява «Pester Lloyd»-а, де він дає раду Угорщині не мішати ся в парламентарні справи Долитавщини, а сли би сего не було, то Австрія є надто сильною відперти кожду пробу Угорщини, вмішуваня ся в єї справи. Однак лучше би було, щоби ніколи не приходило до тої конечности.

Угорська праса по части випередила ту пересторогу, а днесь знаходимо і в берлінських дневниках «Berl. Tagblatt» і «Post» вельми лояльні слова для Австрії, в котрих дає ся рішуча пересторога австрійським Німцям, щоби они погамували своє поступоване. Антидинастичні стремленя австрійських Німців, каже «Berliner Tagblatt», накладають обовязок на німецьке цісарство непризнаваня ся до яких небудь стислійших відносин з такими елементами, позаяк се дало би австрійському цісареві причину до недовіря з заприязною Німеччиною. «Post» сумніває ся, чи австрійські Німці поступають собі розумно в політиці, ставлячи послідну ставку на одну карту. Сли парламентарні відносини в Долитавщині стануть неможливими, то федералізм на тім зискає, а стратять Німці. Через безумовну обструкцію Німців скористають клерикали і Славяни, бо самі піпхнуть кабінет в їх рамена.

Послови Шенерерови мало що не лучила ся подібна пригода як Козакевичеві в Чижках. В Альтгаїмі скликав він збори, на котрих явило ся много сторонників католицької партії людової. Ледво Шенерер появив ся в сали, як із всіх сторін пронесли ся оклики «regeat, проч з зрадником держави!» Повстав такий тумульт, що комісар розв'язав збори, а Шенерера мусіло стеречи і відпровадити до дому двох жандармів.

Справою, яка по поєдинку гр. Баденього звертає на себе більше уваги, є візита румунського короля в Будапешті: Загально сподїють ся, що в часі тої візити буде проголошений союз межі Австро-Угорщиною а Румунією. Союз той мав наступити вже перед двома літами, коли румунський король відвідував цісаря Франц Йосифа в Ішлю. Дійсно від того часу не потрафили ніякі події помішати приязні відносини обох держав, хоть нераз був до того материал, приміром протести семигородских Румунів против Мадярів. Крім сего, як праса загально толкує, візита короля Румунії буде пересторогою для угорских Румунів, щоби они в своїх виступах зглядом Мадярів не числили на яке-небудь одобрене або поміч. При нагоді тої візити відзивають ся ще відгомони про візиту цісаря Вільгельма в Будапешті. Праса толкує знов звисний сензацийний тоаст цісаря Вільгельма, в котрім він не мало схлїбив національній гордості Мадярів. «Pesti Naplo» приносить тепер нову важну ревелюцію про него. Цісар Вільгельм не імпровізував тоасту але передше старанно его обробив. Деякі місця були досаднійше виповіджені від того, що надруковано. Особливо той уступ, де була мова о династичній вірности Мадярів, а котрий мав сильно подїйствувати на цісаря Франц Йосифа. Причиною до того поступку — як говорить «Agr. Tagbl.» — була іменно та обставина, що цісар Вільгельм адресуючи слова про династичну вірність до Мадярів, хотів, щоби їх і его національні племенники в Долитавщині почули і зрозуміли, що в своїй загорілій борбі о національну перевагу не знайдуть помочи по за границями, куди они удавали ся. Таке толковане не підхлїбить вправді мадярській гордості, але для тридержавного союзу не є оно без значїня.

В Угорщині заносить ся на важну зміну. Кошутизм починає упадати. Стало ся се з нагоди гостини цісаря Вільгельма, коли то цісар Франц Йосиф запросив свого союзника до угорської столиці. Мадярам подобало ся дуже, що монархи гостять на будинськім замку, що посторонний володїтель робить візиту королеви Угорщини, в его столиці а проте угорській державі і народови. На мадярскім замку а не де инде відзивають ся важні заяви для Європи. Столиця Мадярів набирає значїня. Тим, здає ся почули Угри, що в сполучі з Австрією они мають значїне в Європі. А коли ще в додатку почули теплі слова Вільгельма були не мало вдячні цісареві Франц Йосифови, що зготовив їм ту при-

ятність. Сими днями зробив цїсар Франц Йосиф знов нову несподіванку Уграм. Ото повідомив Банфіого рескриптом, що коштом власної кишені каже Будапешт прикрасити 10 памятниками славних історичних мужів і то таких навіть, котрі воювали супроти Габсбургів. Ся вість, котру угорська праса осібними виданнями проголосила приєднала навіть серця найзагорільших коштуїтївцїв, як приміром академічної молодїжи. Зі всїх сторїн напливають ентузіастичні подяки для свого короля.

По літніх феріях зібрав ся угорський парламент на ново 27. с. м. Палату заповнили послї. Галерїї рівнож були переповнені. Президент обвістив, що цїсар желаня палати послїв, які зложено з нагоди цїсарських уродин, прийняв з подякою. При згаданю цїсарского імени піднесла палата ентузіастичне «Ел'єн». Міністер фінансїв предловив проєкт на призволене чотиромісячного провізоричного бюджету на рік 1898. Яко мотив до бюджетової провізорїї подав міністер ту обставину, що наслідком політичних відносин скликане делегації відложено на пізнійший час, проте найважнійша часть бюджету, — вспільні видатки на потреби обох половин держави — не можуть бути докладно означені, рівнож сказав міністер, що домагає ся сего і короткий час, який мають обї палати парламенту до розпорядженя. В виду того нема виглядів, щоби мож було бюджет ухвалити ще сего року.

З Атин доносять, що там відбув ся 26. с. м. мітінг, на котрім провідники революційної партї промавляли за відновленем війни. В дни скликаня парламенту мають знову відбути ся демонстрації за війною. Натомість на мітінгу в Каляматї прийнято резолюції з заявою лояльности для короля і правительства і для їх заряджень. По провінції панує мирний настрій. Тож здає ся, що покоєвий трактат буде парламентом потверджений. Отоманський Банк заявив охоту удїлити Греції позичку на сплату єї воєнних коштів але під услівем, що одержить запоруку великих держав. На Кретї панує велика нужда межи магомеданським населенем. Супокою і порядку нема ще все, тож султан не хоче з тої причини мимо зазиву посольств великих держав завертати свої войска з Крети.

Новинки.

— **Здорове Є. Ем. Кардинала** получило ся вже на стілько, що лікарї дозволяють на короткий час вставати з ліжка.

— **Три рускі послї** опозиційної масти надумали ся в кінці бути на аудїєнції у міністра справедливости Гляйспаха в справі засуджених в виборчих процесах, хоть послї з руского клубу ще перед виборчими процесами робили всякі змаганя, щоби при розправах узгляднювано лагодячі обставини і евентуально помилувано. Міністер мав їм приобіцяти, що розгляне справу уласкавленя і порадиб, щоби засуджені вносили греміальні петиції до міністерства справедливости, подаючи в них подробиці з приватного життя кожного із засуджених а також обставини лагодячі вини.

— **З ц. к. дирекції залїзниць.** Дотеперішній розклад їзди на залїзницї льокальної Львів-Клепарів-Янів зносить ся з днем 30-го вересня с. р. так, що від 1-го жовтня 1897 будуть переходити на сїй залїзницї тїльки поїзди ч. 3251 а, 3252, 3254 і 3259. Час приїзду і відїзду сих поїздів подано до прилюдної відомости осібним оповіщенем. Так отже дотеперішній розклад їзди позістане важний і на зиму з тим тїлько, що від 1-го жовтня с. р. будуть в Судовій Вишні задержувати ся поїзди поспішні ч. 3 і 4.

З днем 1-го жовтня с. р. отверася ся стацию Підвисока лежачу на шляху Галич-Острів-Тернопіль для руху особового, пакункового і необмеженого руху товарового.

З днем 1-го жовтня 1897 зїстане отворений перестанок Грабина, лежачий на шляху Краків-Львів поміж стациями Чорна і Дембиця для руху особового і обмеженого пакункового.

З днем 1-го жовтня 1897 увійде в житє додаток 1 до повисшої тарифи, містячий в собі поправки, доповнення, змін назв стаций і т. п.

— **На кару смерти** засудив трибунал судїїв присяглих в Вадовицях двоє опришків: Володарского і Стаха, що допустили ся багато вели-

ких крадежий і рабунків в Галичинї і на прускім Шлезку, а закінчили скритоубійством банкіра Кона в Німеччинї. Володарский при арештованю застрілив одного з людей, що хотїли єго притримати, а ранив тяжко другого. Розправа, до котрої покликано багато євїдків з пруского Шлезка, тревала цілий тиждень.

— **Наша статя** в 198 ч. «Руслана» п. з. «Упоєслїдженє», де ми піднесли справу нешанованя судами руских євят, звернула на себе увагу міністра справедливости Гляйспаха котрий заїнтресував ся справою і зажадавши устного поясненя від одного з послїв руского клубу прирік сесю крайню упоєслїджуючу Русинів аномалїю відповідними зарядженнями усунути.

— **Льомброзо о Толстою.** Проф. Льомброзо відвідав недавно гр. Толстою в єго сїльській самотї в Яєній Полянї і хотяй родина російского писателя наслідком тяжкої недуги доньки Толстою находила ся в великій грижі, найшов італїйский вчений нагоду в двоєх днях їх спільного побуту вистудіювати сего незвичайного мужа. Вражїня, які відніс Льомброзо із своєї гостини, представляє професор дуже приятними. Він стрїтив графа цілковито здоровим і на умї євїжим та заявляє жартом, що він, 61-літній старик міг би безпечно бути вітцем сего сїдоголового, 70-літнього писателя. «Толстой — так оповїдає Льомброзо далше — залишив вже від кількох літ свою незвичайну діяльність, закинувши в кут своє рубанє дров і роботу при шевскім копїтї. За те посвѣчає він три до чотири годин денно писательській праці, слїдить шильно за проявами в літературї, а в вільних годинах віддає ся їзді на коєсі, грї в крокета і плаваню. Толстой є знаменитим пливачом. Підчас коли я найбільше 10 минут можу уносити ся на водї, 70-літній Толстой плаває без утоми пів години. Впрочім тепер занятий він твором о штуці, єї цілях і задачах. Все ще окружають єго товпи цікавих влїзливцїв і газетних репортерів, жадних розмови з ученим, і я, правду сказати, мав правдиве щастє, що цілих два дни міг заспокоювати свою цікавість о знаменитім писателю».

— **Що коштують Іспанїю Куба і Філіпїни?** Пієля статистици, оголошеної міністерством війни, вислано на ворохобничий острів Кубу від марця 1895 р. до мая 1897 не меньше не більше як 182.000 людей — в тїм числі 6.300 офіцирїв і 40 генералів. Окрім сего вислано там 213.000 карабїнів, 320.000 кг. пороху, 92 міліонів набоїв, 17.000 палапів і 91 гармат. Те саме жерело подає, що на островї Філіпїни вислано 28.000 вїєска, 1000 офіцирїв, 9 генералів, 43.000 карабїнів, 24 гармат, 30.000 кг. пороху і 22 міліонів набоїв. Повисші цифри подані і потвержені властїю — отже годї сумнівати ся, чи правдиві. Міністерство війни не подає однак числа тих нещасних людей, що втратили житє або лежать у вїєскових шпиталях. Житє цілих тисячок людей у вїєскових властїй представляє таку саму вартість, як фігури на шахівниці. Їх можна до впадоби пересувати і «бити» без крихіткі чутя обоєх гравцїв!

— **Що жид то злодій.** В Станиславові на ярмарку продавв селянин корову. Кількох жидів нараз стали єї торгувати і остаточно один з них згодив ся на квоту 65 зр. Виплативши селянинові гроші домагав ся від него ще єї ланцуха, що на нїм корова була привязана. Селянин обурив ся на єє і до провадження корови відступив жидови посторонюк. Жид однакож на то не згодив ся, прикликав на поміч ще кількох жидів і розпочав з хлопом шарпанїю, серед котрої селянинови щезли гроші з кишенї. Селянин прикликав поліцію і поскаржив ся на жидів, котрі лише по то, здаєсь, домагали ся ланцуха, щоби тим легше відобрати собі гроші а взяти корову. Але поліція замїєць жидів зревїдувати і приарештувати, відіслала бідного селянина на скаргу до суду. Така у нас справедливість! Селянин вернув з ярмарку без корови і без грошин.

— **Через чотирнацять крейцарїв!** Молодий зарїбник Адольф Сobotка, котрий видер в Кракові одному чоловікови насильно 14 кр., відпокутував сю грабїж тяжко. Єго засуджено за се на пять літ тяжкої вязниці. Sobotка пізнав ся в шинку з одним безробітним бурлакою і давай з ним гостити ся. При тїй нагодї спостерїг Sobotка у свого приятеля 2 зр. 50 кр. і почав роздумувати, як би то сю суму видобути від него. В дорозї до иньшого шинку підложив єму ногу, так що новий приятель упав на землю, і Sobotка намагав ся тоді відобрати єму готівку. Але в єго руки дісталюєсь лиш 14 кр., бо в тїй хвили єго арештовано. Позаяк судїї присягли узнали сїй вчинюк грабїжою, засуджено Sobotку на повисше наведену кару.

— **Убийство шпилькою.** В Генуї лучила ся така пригода: Кельнерка Кїярїна Matteї стрїтила

на улици свого судженого, тапїцера Піцорето і розпочала з ним розмову, котра вскорї перемїнила ся в сварку. Нагле витягнула Matteї велику шпильку від капелюха і вбила єї судженому в груди. Шпилька попала в серце і тапїцер погіб на місци. Matteї утікла, але на другий день кинула ся з пятого поверха на брук і убила ся, полишивши лист, в котрім признає ся з розпукою, що з заздрости о судженого хотїла єго лиш легко скалічити, коли-ж єго убила, то їй сама відбирає собі житє.

— **Облава на чоловіка.** Мешканці Острова під Перемишлем дуже затревожились появленем в єусїдних лісах якогось божевільного, що криє ся в лісі і цілком нагий з сокирою і ножем в руках нападає на людей; одну селянку тяжко покалічив. Отже старство приказало зробити на него облаву.

Наука, штука, література.

— Накладом Наукового товариства імени Шевченка вийшла «Соматологія коротко зібрана». Написав Іван Верхратский. Цїна примірника оправленого в полотно 90 цент. а. в. або 1 кор. і 80 г. У Львові, 1897. (8-0, стор. I—IV і 1—123). Книжка ся написана для молодежи і вельми улекшить науку соматології в ріднім язвїці. Термінологія головню оперта на народних висловах.

— **Зорї ч. 17** містить: «Машинка сучасного життя на селах» о. Я. Кониського; «Переспїви Павла Граба»; «Торговля жемчугами», комедия в чотирох дїях Григорія Цеглиньского; «Сонет» Богдана Лепкого; «На справдешній службї повість І. Потапенка (далї); «Поминки по душі пок. Пант. Куліша»; «І те й се» А. Борковского; «Оповістки і критичні замїтки»; Хронїка; Бібліографія.

— **Дзвінка** подвійне число 17 і 18 містить: Початок повістки Ст. Пятки «Суєта о насущний» — оповіданє «Істория горця з оливками» Б. Г-ка; — етишок Б. Грінченка «До матери»; продовженє повісти Г. Мальота «Без родини»; — двї байки Я. Жорка «Жолудї та гарбузи» і «Лисичка»; — дальшу часть учених розмов «Никольця з татком» Ост. Макарушка; — байку Б. Грінченка «Стрижена вівця та кудлай»; — повістку «Благородний жовнїр». Ілюстрацій містить ся в тїм числі двї, а то: образок «Послідні цвїти» і образ Пр. Дїви Марїї з молячими ся Запорозцями.

— В 47. числі ілюстрованої часописи **Über Land u. Meer** є поміщений рисунок нашого маляря п. Івасюка «Am Brunnen» з статеюкою оцінюючою той образ прихильно.

— В часописи місячній вїєскової **Streffleurs Oesterreichische Militärische Zeitschrift** за липень 1897 є статя про Запорожцїв поселених за цїсаря Йосифа II в полудневїй Угорчинї п. з.: Kosaken im oesterreichischen Heere. Kriegshistorische Studie von Major Anton Dollezek.

— З малярем п. Макаревичем переговорює станиславська капїтула в справі украшеня катедри. Маляр має предложити плян украшеня в цїні до 40.000 зр.

Телеграми.

Відень 30. вересня. Гр. Баденї має ся цілком добре. Вчєра виїзджав на прогульку до Прагєру. Рана гоїть ся дуже скоро.

Відень 30. вересня. Сєгорїчний бюджет вїєсковий побільшить ся. Рєдукция видатків на армию є не можлива в хвили, коли єї держави збільшають свої вїєскові бюджети.

Будапешт 30. вересня. При обїдї галєвїм цїсар виголосив тоаст на честь румунської пари королївської, в котрім межи иньшими підніс добрі відносини межи Австрією а Румунїєю. Король відповїдаючи подякував за сердечне принятє і запевнив, що від тепер вже більше скріплять ся ті сердечні відносини обоєх держав. Вечером відїхала з Пешту румунська пара королївска сердечно пращана.

Дармштат 30. вересня. Цар з жєною приїзджають тут 2. жовтня.

Атини 30. вересня. Димїсия міністерства має наступити враз з предложенем парламентови покоєвого трактату. Ралїє основує свій крок на тїм, що відносини вимагають такого правительства, котре посїдалоби повне довірє цілої палати.

Мадрит 30. вересня. Кабїнет подав ся до димїсії.

Веснянки

прищики, утробяні плями вигубляє успішно в дуже короткім часї, від давна випробований

Crème Iris

161 64-? Д-ра Whytt'a

Цїна слїока з приписом ужитя 80 кр.

Тїлько правдивї з підписом Д-ра Whytt'a.

Головний склад в аптїці

Жигм. Ружєра

під „Срібним орлом“ у Львові.

Цінник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 28. вересня 1897.

I. Акції за штуку.

Table with 2 columns: Description of shares (e.g., Зелів. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.) and their prices in zlotys.

II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.

Table with 2 columns: Description of promissory notes and their prices.

III. Обліги за 100 зл.

Table with 2 columns: Description of bonds and their prices.

IV. Льоси.

Table with 2 columns: Locations (Кракова, Станиславова) and their prices.

V. Монети:

Table with 2 columns: Types of coins (Дукат, Наполондор, etc.) and their prices.

Table with 2 columns: Exchange rates for various currencies (платять, жадають) in zlotys.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го липня 1897.

(Приїзд і від'їзд под ний після часу середно-європейского).

Main railway schedule table with columns for train number, direction (до Львова, зі Львова), arrival/departure times, and station names.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Книгарня „Наукового Товариства імени Шевченка“

у Львові, улица Академічна ч. 8. продає слідуєчі книжки:

Large list of books for sale with columns for author, title, and price.

Учитель

орган руского Тов. педагогічного двотижневника педагогічно-наукового, виходить від 1-го червня 1889

у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

Дмитро Затурський

поручає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітей

у Львові, улица Коперника ч. 5.

Впріб тревалий і елегантний, Ціни умірені. Замовлення з провінції залагоджує відвортною поштою. 140 10—140

Вже появилася з друку РУСКА КУХАРКА

Школа вареня по руски містить 41 знаменитих зуп. Всі печені, які тільки можливі: Воліві, баранячі вепрові і т. д. Байцоване шинок, роблене знаменитих кишок і ковбас і т. п. Мучні і яєчні страви. Блини — Пизи і т. п. Знамениті рускі пироги печені з сиром, капустою і т. п. Роблене вкусного набілу і т. п. Все в рускій мові. Ціна 70 кр.

По надісланю переказом 76 кр. висилає франко Друкарня народовна Ст. Манецкого і Спілка, Львів. Готель Жоржа.

10000 туюток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туюток АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ Львів, улица Галицька число 12. Замавляючим 5.000 туюток разом опаковане і відсилка franco.

АГЕНЦІЯ ЧАСОПИСИЙ А. ЛЯНДОВСКОГО у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель) приймає передплату на всі часописи у всяких языках і доставлює їх до дому без всякої доплати.

Advertisement for 'Магазин конфекції дамскої' (Dams' Confectionery Store) featuring 'АНТІН ПІЗУНЬСЬКИЙ' and '1000' brand.

Advertisement for 'Т. А. КАЛІЧЕК' (T. A. Kalichuk) offering women's clothing ('убрань жіночих') in Lviv.